

Του **Ηρακλή Κακαβάνη**



Πώς μου 'ρθε να ασχοληθώ με τους γαϊδάρους; Ας όψετε το πρωτογενές πλεόνασμα (και ο τρόπος που το πέτυχαν) που με κάνει να νιώθω σαν τον γάιδαρο του Χότζα... φοβάμαι ότι θα πάθω ό,τι έπαθε ο γάιδαρος του Ναστραντίν Χότζα...

Κάποτε ο Ναστραντίν αγόρασε ένα γάιδαρο. Ο πωλητής έδωσε στο Χότζα διάφορες οδηγίες για το ζώο. Του είπε λοιπόν ότι ο γάιδαρος πρέπει να τρώει τρεις οκάδες κριθάρι κάθε μέρα. Το πρώτο διάστημα ο Χότζας ακολούθησε τις οδηγίες, κάποια στιγμή όμως σκέφτηκε «Και τι θα πάθει αν του μειώσω λίγο την τροφή;».

Έτσι άρχισε να του δίνει δυο οκάδες κριθάρι την ημέρα. Καθώς φαινόταν ότι ο γάιδαρος δεν είχε πρόβλημα, ο Χότζας συνέχισε να μειώνει σταδιακά την τροφή. Ο γάιδαρος αδυνάτισε και εξαντλήθηκε. Αυτό όμως δεν πτόησε το Χότζα που, όσο ο γάιδαρος στεκόταν στα πόδια του, τόσο του μείωνε την τροφή. Στο τέλος, κατέληξε να αφήσει το ζώο εντελώς νηστικό. Καθώς ο γάιδαρος επιβίωνε ακόμη, ο Χότζας ήταν ενθουσιασμένος γιατί είχε κατορθώσει να εκπαιδεύσει το γάιδαρο να ζει χωρίς τροφή.

Το ζώο άντεξε την απόλυτη πείνα για λίγες μέρες και στο τέλος ψόφησε. Ο Χότζας ήταν απαρηγόρητος για το χαμό του ζώου. Στους φίλους και συγγενείς που προσπάθησαν να μάθουν την αιτία της τώσης θλίψης απαντούσε: «Δε με νοιάζει τόσο που τον έχασα. Αυτό που με στενοχωρεί περισσότερο απ' όλα είναι ότι μόλις συνήθισε να μην τρώει, ψόφησε».

Είναι και ο Μάης, ο μήνας της κορύφωσης της άνοιξης που μας θυμίζει τους γαϊδάρους και το Λασκαράτο:

Νά, νά 'ρχεται η γλυκιά Άνοιξη

λουλουδοστολισμένη,

απάνου σ' ένα γάιδαρο

αντρίκεια καθισμένη.

Κι οπίσωθέ της τρέχουνε

κοπάδια γκαριστάδες,

όλοι ζουρλοί από το αίσθημα,

όλοι ζεστοί εραστάδες.

Ο Μάης ο μήνας που «κατ' εξοχήν ψάλλουσιν οι ποιηταί και οι όνοι». Κατά τον Σουρή «γιορτάζουν και οι Ερωτες, η Μούσαις και η Χάρες/ γιορτάζουν και οι γάδαροι με της σεμναίς γαδάρες». Εκτός και αν είναι ο

κυρ Μέντιος του Βάρναλη που αγόγγυστα και αδιαμαρτύρητα δουλεύει για τ' αφεντικό του:

Μεροδούλι, ξενοδούλι!

Δέρναν ούλοι: αφέντες, δούλοι

ούλοι: δούλοι, αφεντικό

και μ' αφήναν νηστικό.

Όταν όμως είναι να απολαύσει τις στοιχειώδεις χαρές της ζωής:

Αλλ' εμένα σε μια σφήνα

μ' έδεναν το Μάη το μήνα

στο χωράφι το γυμνό

να γκαρίζω, να θρηνώ.

Ο κυρ Μέντιος, το «θύμα», το «ψώνιο», το «Σύμβολον αιώνιο». Σύμβολο του δουλευτή λαού - θύμα της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης που στο τέλος της ζωής του:

Γέρασα κι ως δε φελούσα

κι αχαίρευτος κυλούσα,

με πετάξανε μακριά

να με φάνε τα θεριά.

Μα

Αν ξυπνήσεις, μονομιάς

θά 'ρτει ανάποδα ο ντουνιάς.

Κάποτε όταν οι ποιητές ήταν υμνητές της φύσης και των λουλουδιών ο Μάης ήταν ο μήνας τους. «Πολλάκις εις τα χρυσά μου όνειρα επόθησα να είχα τόσον χρυσόν όσους στίχους έχει αποθηκεύσει ο Μάιος από παντός χρόνου και τόπου τους ποιητάς» (Κ. Παλαμάς).

«Μετά την υπερρεαλιστική επανάσταση, οι ποιητές δεν έχουν ιδιαίτερο μήνα για να υμνήσουν, υμνούνε όλους τους μήνες. Κι όμως υπάρχουν συνδετικοί κρίκοι στις λέξεις: Μάης - Ποιητές. Οι ποιητές σκορπίζουν το αίμα τους σ' αυτή την πολύτιμη τρέλα που τους κατακαίει. Η εργατική τάξη σκορπίζει το πολύτιμο αίμα της για την καταξίωση δικαιωμάτων της. Το κόκκινο, λοιπόν, είναι το κυρίαρχο χρώμα που φωτίζει και τους δύο: Εργάτες και ποιητές» (Μίλτος Σαχτούρης).

Μέρα Μαγιού μού μίσεψες, μέρα Μαγιού σε χάνω,

άνοιξη, γιε, π' αγάπαγες κι ανέβαινες απάνω

στο λιακωτό και κοίταζες και δίχως να χορταίνεις

άρμεγες με τα μάτια σου το φως της οικουμένης (...)
Γλυκέ μου, εσύ δε χάθηκες, μέσα στις φλέβες μου είσαι.
Γιε μου, στις φλέβες ολουνών, έμπα βαθιά και ζήσε. (...)
Γιε μου, στ' αδέλφια σου τραβώ και σμίγω την οργή μου,
σου πήρα το ντουφέκι σου, κοιμήσου, εσύ πουλί μου.

(«Επιτάφιος», Γιάννης Ρίτσος)

Έτσι ο Μάης έγινε ο μήνας που η ποίηση με τα δικά της ποιητικά στεφάνια προσκυνά στην οδό Εγνατίας και στο Σκοπευτήριο της Καισαριανής.

Πέσε στα γόνατα, προσκύνα το πανάγιο χώμα
με την ψυχή κατάκορφα στον ουρανό υψωμένη,
όποιος και να 'σαι, όθε και να 'σαι κι ό,τι - άνθρωπος να 'σαι!
Πιότερο, αν είσαι του λαού ξωμάχος, χερομάχος, (...)
Ήτανε πρώτη του Μαγιού, φως όλα μέσα κι έξω
(έξω τα χρυσολούλουδα και μέσα η καλοσύνη)
που αράδιασε πά' στο σοβά, πιστάγκωνα δεμένους
και θέρισε με μπαταριές οχτρός ελληνομάχος,
όχι έναν, όχι δυο και τρεις, διακόσια παλικάρια.
Δεν ήρθαν μελλοθάνατοι με κλάμα και λαχτάρα,
μόν' ήρθανε μελλόγαμπροι με χορό και τραγούδι.

(«Πρωτομαγιά '44» Κώστας Βάρναλης)

Είναι ο Μάης και ο μήνας της ελπίδας. Εκεί, ανάμεσα στους διαδηλωτές της Πρωτομαγιάς και των κοινωνικών αγώνων, σαν τις παπαρούνες στον κάμπο, ανάμεσα στα πράσινα στάχια. «Και οι παπαρούνες στους αγρούς κόκκινα φέσια να κουνάνε/ κάποιιοι πεθάνανε για μας/ κάποιιοι που ξέρουν να αγαπάνε».

Πηγή: egnatiapost.gr